

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXVI No. 15
Agosto 7, 2005
www.philippinerevolution.org

Editorial

Indi na malikawan ang pagkapukan sa rehimeng Arroyo

Sining nagtaliwan nga mga simana, determinadong ginapagguwa sang mga propagandista ni Arroyo nga ang iya gubyerno mapag-on kag mabaskog, kag nagpaluya kag mapaslawan ang mga protesta batuk sa iya rehimen.

Angot diri, isa ka agresibong kampanya propaganda nga ala-Marcos ang ginahimo subong sang Malakanyang. Ginatampukan ini sang pag-atubang sa masmidya agud himuon ang mga manipuladong interbyu, pagkadto sa Malakanyang sang mga bayarang tinawo agud pagguwaon nga ginaangkon niya ang malapad nga suporta kag pagbalibad nga talakayon ang mga isyu sang pagkaimbolbar ni Arroyo sa jueteng kag pagdinaya sa eleksyon. Ginadunganan ini sang mabaskog nga pagpanamad kay Arroyo

Tanan nga ini kabahin sang pagpopostura ni Arroyo.

Baliskad sa gusto niyang pagguwaon, padayon nga nagalumoy si Arroyo sa masingki nga krisis pangpulitika. Halos wala sang magalipas nga adlaw nga wala sang magtuhaw nga bag-ong ebidensya kag testimonya kaangot sang iya pagdinaya kag pagbinutig.

Pinakaulihi sini ang pagtunga sang bag-ong mga testigo nga makapamatuod sa paggamit niya sang kwarta halin sa jueteng para suhulan ang mga upisyal sang COMELEC agud pat-uron ang iya pagdaug. Ang mga testigo lunsay naghalin sa sirkulo sang mga pinakamasaligan nga tinawo sang nagaharing guban kag may direktang pagkahibalo sa mga anomalya nga ginabalahigan ni Arroyo.

Palapad nga palapad ang kubay sang pumuluyo nga nagapanindugan nga kinahang-

***Mga tampok
sa isyu nga ini...***

**Mga protesta sa araw
sg SONA ni Arroyo**
PAHINA 4

**Salot na proyektong
rehabilitasyon sg PNR**
PAHINA 8

**Nгаа tuman kamahal
sg bulong sa pungsod?**
PAHINA 10

lan na nga tapuson ang iya pagginahum. Wala untat ang pag-us-os sang iya kredibilidad. Sa mga sarbey, nagaguwa nga masobra 80% sang pumuluyo ang gusto mapahalin na si Arroyo sa poder. Siya man ang nag-angkon sang pinakamanubo nga *approval rating* sa tanan nga nangin presidente sang Pilipinas.

Sunod-sunod man nga napaslawan ukon nagaatubang sa panibag-ong sablag ang mga padihut nga ginalatag sang rehimen para malihis ang atensyon sang pumuluyo sa mga pagtinguha para pagtalsikon si Arroyo sa poder. Luwas sa mga tinawo sang Malakan-yang, wala sang iban nga nagkagat sa ginaduso niyang "Truth Commission." Ginaduso niya subong ang padihut nga bag-uhon ang konstitusyon (*charter change* o chacha). Pero mismo mga kapartido niya sa Senado kontra sa padihut niya nga ini.

Ginapabugal gihapon sang Malakanyang ang kontrol sini sa kadam-an sang mga upisyal sang gubyrno sa prubinsya, syudad kag munisipalidad nga lebel. Sa paagi nila, gintinguha sang rehimen nga gamiton bilang pangkibot ang pamahug nga magbulag ang mga prubinsya sa republika kon mapatalsik si Arroyo. Labi ini nga nangin ka-

Ang kadakuon kag kadamuon sang mga ebidensya sa kaso sang pagdinaya kag pagkadalahig ni Arroyo sa jueteng naga-engganyo sa ila nga manindugan man para patalsikon si Arroyo.

ladlawan sang isaylo ang panawagang "pederalisasyon" nga amo ang pamahug para himuon ang pagbuhì sa panawagang chacha.

Amat-amat nadula ang sadto tuman kahugot nga kontrol ni Arroyo sa proseso sang *impeachment*, bisan padayon nga ginagakayod sang mga tinawo sa kongreso ang pagtipon sang minimum nga 189 boto agud paslawon ini.

Sa pihak nga bahin, wala untat ang pagdaku, paglapad kag pagbas-kog sang kahublagan para patalsikon si Arroyo sa poder. Mas o minus 140,000 ang nagralli sa bug-os nga pungsod sadtong Hulyo 25, lakip ang masobra 80,000 sa Quezon City, ang pinakadaku nga rali humalin maglupok sadtong Hunyo ang isyu sang pagdinaya ni Arroyo sa eleksyon 2004 kag pagkaimbolbar sang iya pamilya sa jueteng. Tuman nga

mas daku ini sa anuman nga rali halin sadtong EDSA Dos sang 2001. Pat-ud nga masundan ini sing mas dalagku pa nga paghulag sa masunod.

Dugang nga nagalapad ang ku-bay sang mga pwersang anti-Arroyo. Pati ang mga nahanungang pwersa nga malaparan naghulag sadtong 2001 sa EDSA Dos amat-amat na nga nagapartisipar sa hublag batuk kay Arroyo. Ang kadakuon kag kadamuon sang mga ebidensya sa kaso sang pagdinaya kag pagkadalahig ni Arroyo sa jueteng naga-engganyo sa ila nga manindugan man para patalsikon si Arroyo.

Ang malaparan nga panawagan para patalsikon si Arroyo nagalanog pati sa sulod sang militar. Sa pihak sang pilit nga ginapagguwa sang mga upisyal kag tagapamaba sang Armed Forces of the Philippines (AFP) nga bug-os sini nga ginasuportahan ang rehimen Arroyo, nagaguwa sa masmidya ang pahayag ang nagkalain-lain nga grupo sa sulod sang militar nga nagawanawagan sa mga suldado nga indi kilalahon ang pagpamuno ni Arroyo bilang Commander-in-Chief.

Padayon ang pagbilog sang konsensus sa sulod sang malapad nga nagahiliugyong prente nga anti-Arroyo nga bayluhan na ang bulok, pasista kag papet nga rehimen sang isa ka demokratikong konseho nga pagabug-uson sang nagkalain-lain nga pwersa upod sa kahublagang pagpatalsik, nga may nagakagigo nga representasyon halin sa mga demokratikong sektor kag progresibong pwersa, kag kolekti-

Tuig XXXVI No. 15 Agosto 7, 2005

Ang *Ang Bayan* ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray at Ingles.

Maaari itong *i-download* mula sa Philippine Revolution Web Central na matatagpuan sa:

www.philippinerevolution.org

Tumatanggap ang *Ang Bayan* ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikau-unlad ng ating pahayagan. Maaabot kami sa pamamagitan ng email sa: angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editoryal

Indi na mapunggan ang pagkapukan sa rehimen Arroyo	1
Panibag-ong mga unos	3
Mga protesta sa adlaw sg SONA	4
Patibusok ang ekonomya	6
Basura nga datos	6
Sindikato sg VOS sa Isabela	7
Pag-ipit sa gatos-libong pumuluyo	8
Ngaa mahal ang bulong sa pungsod	10
Mga gawi sg mga daluk nga kumpanya sg bulong	11
Balita	12

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

bong magadumala sa transisyon padulong sa pagtukod sang bag-ong gubyerno. Salaming ini sang madalum nga handum sang pumuluyong Pilipino nga may signipikanteng pagbag-o sa sistemang pangpulitika nga yara sa idalum sang monopolyong kontrol sang mga garuk kag malain nga pulitiko.

Sa atubang sang masingki nga pagkangil-ad sang pumuluyo kay Arroyo, sang naghana nga pagbuyagyag sa iban pa niyang mga krimen kag sang hayagan niya nga pagpadihut para makapagusa pa siya sa poder, daw lipong siya nga bumbero nga nagapatay sang kalayo nga sunod-sunod nga naga-ibwal sa iya palibot. Ano pa man ang himuon niya, labi lamang magatungan ang kaakig sang pumuluyo nga madugay na nga nagapuyos sa madamu nga pabug-at nga ginapapas-an sang rehi-

men sa ila kabuhi kag pangabuhian. Kinahanglan pukawon ang malapad nga masa sang pumuluyo, anihon ang masingki nga kaakig kag buyukon sila nga maghi-liusa kag isinggit ang ila mga reklamo.

Kinahanglan maangot nila ang ila mga demanda sa panawagan para tapuson ang rehimeng Arroyo. Ang padayon nga pagsunson, pagpadaku kag pagpabaskog sang mga hublag protesta ang yabi sa pagbatu sang pumuluyo para patalsikon si Arroyo. Sa katapusan, ang makagagahum nga kalayo sang protesta ang makapukan sa ginakangil-aran nga rehimen.

Sa pagbaskog sang ila mga paghulag, mabutang ang pumuluyo sa maayo nga kahimtangan para isulong kag agumon ang ila gilayon nga mga demanda antes kag matapos ibagsak si Arroyo. AB

Panibag-ong bagyo

Gulpe nga nadulaan sing pulos ang opensiba ni Arroyo sa midya sang duha ka adlaw pa lamang sa iya pagpaguwapa nagguwa ang anay empleyado sang Malakanyang nga nakasaksi sa natabo nga pagpanuhol ni Arroyo sa mga upisyal sang COMELEC.

Sadtong Agosto 1, ginbuyagyag ni Michaelangelo Zuce nga nangin instrumento siya sa pagdala kag pagpanuhol ni Arroyo sa upisyales sang COMELEC sa sulod mismo sang iya balay sa La Vista Subdivision, Quezon City. Bisan nakalista si Zuce bilang empleyado sang Malakanyang sa idalum ni Sec. Jose Ma. Rufino sang Political Liaison Office, kilala siya bilang opereytor kag hinablos ni COMELEC Commissioner Virgilio Garcillano.

Suno kay Zuce, duha ka beses niya nga nasaksihan ang aktwal nga pagpanagtag sang kwarta sa La Vista. Siling niya, si Lilia "Baby" Pineda ang naghatag sang mga sobre matapos mag-apelar si Arroyo nga "buligan" siya sa eleksyon. Si Pineda amo ang bokal sang Pampanga kag asawa ni Rodolfo "Bong" Pineda nga kilala nga *jueteng lord* kag abyan ni Arroyo. Suno pa kay Zuce, nagtambong man sa isa sang mga miting si Faustino Dy Jr., anay gobernador sang Isabela.

Sa atubang sang mga panibag-ong bagyo nga ini, padayon nga nagalapad ang kahublagan para sa pag-

patalsik kay Arroyo. Sining Hulyo 25, ginlunsar sang mga grupo sang mga estudyante, propesyunal, tawong-simbahan kag iban pang demokratikong sektor ang White Ribbon Movement bilang pagpakita sang ila kahandaan nga maghulag para pagtalsikon si Arroyo.

Sini man nga Agosto, nakumpirma nga madamu nga mga grupo sang mga suldado ang nag-atras na sang ila suporta sa rehimen. Paagi sa mga pahayag, separado nga nanawagan para sa pagpatalsik kay Arroyo ang mga suldado sa idalum sang Young Officers' Union-New Generation (YOUN-ng), Protectors of the Filipino People, kag Young Enlisted Soldiers, Active and Retired Members for Solidarity (YES-ARMS).

Samtang, wala kag tuo nga pagmaniobra ang ginahimo sang rehimen agud upangan ang kasong *impeachment* batuk kay Arroyo sa

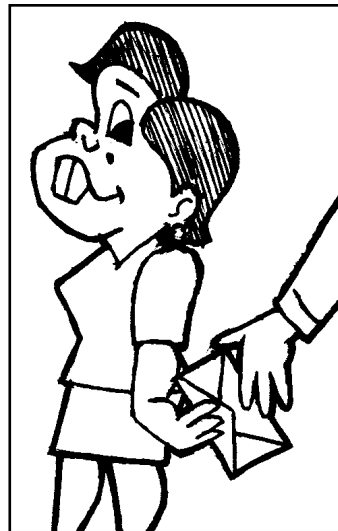
kongreso. Ginbuyagyag sang mga kongresista ang mga pagtinguha nga pagsuhol sa ila sang halin P50,000 tubtub P2 milyones agud indi sila magpirma sa reklamo. Sa atubang sini, labi naman nga ginapalig-on sang oposisyon, upod ang mga organisasyong masa, ang mga krimen nga igakaso kay Arroyo.

Lakip sa mga ini ang pagsakdag sa mga suldado kag grupo nga wala pili nga nagalapas sa tawhanon nga kinamatarung.

Mabaskog pa ang away sa *impeachment*. Samtang amat-amat nadugangan ang mga kongresista nga handa nga sumuporta diri, ginagamit gihapon sang administrasyon ang daku nga nume-

ro sini sa kongreso para idiskaril ang proseso. Nakahanda ang oposisyon kag mga demokratikong pwersa nga paagyon sa pangmasang pag-alsa ang pagpatalsik kay Arroyo sa tion nga mapaslawan ang *impeachment*.

Kadungan sini, nagahanda man ang oposisyon kag mga demokratikong grupo agud paslawon ang padihut sa pagbag-o sa konstitusyon paagi sa *constituent assembly*. AB

Adlaw sang SONA ni Gloria

Mga protesta sa adlaw sang SONA

Sining Hulyo 25, adlaw sang State of the Nation Address (SONA) ni Gloria Arroyo, humugos sa karsada ang pumuluyong Pilipino sa nagkalain-lain nga duog sang pungsod pati sa luwas agud isinggit ang pagpukan sa rehimeng Arroyo. Pinakadaku ini sa kabug-usan nga mga paghulag sa adlaw nga ini matapos mabuyagyag ang padinaya ni Arroyo sa nagligad nga piniliay.

Sa Kamaynilaan, nag-abot sa 80,000 katawo ang nagtambong sa protesta nga ginhiwat sa Commonwealth Avenue sa Quezon City, isa ka kilometro ang layo sa Batasang Pambansa kon sa diin ginpahayag ni Arroyo ang iya wala-pulos nga diskurso. Labaw nga mas daku ang rali nga ini sangsa mga paghulag nga nagbun-ag sa EDSA 2 sadtong 2001.

Ang paghulag nga ginpangunahan sang Bagong Alyansang Makabayan (Bayan), Gloria Step Down Movement (GSM) kag United Opposition ginpartisipahan sang nagkalain-lain nga nga demokratikong organisasyon sang mga mamumugon, kababaihan, estudyante, propesyunal, pungsodnong minorya, tawong-simbahan kag iban pa sa Kamaynilaan kag kaingod nga mga prubinsya; mga tiglawas sang mga

progresibong grupong *party-list*; kag tagasuporta sang nagtaliwan ang Fernando Poe, Jr.

Suno sa Youth Demanding Arroyo's Removal (Youth-Dare), nag-abot sa 10,000 ka estudyante halin sa mga kolehiyo kag unibersidad ang nagtambong sa protesta. Para magpabilin sa ila balay ang mas madamu kag mapunggan sang plano nga malaparan nga *walk-out* sang mga estudyante, mamumugon, empleyado sang gubyrno kag iban pa, gindeklarar sang Malakanyang nga wala trabaho sa adlaw sang SONA.

Kabaylo sini, naghiwat ang mga estudyante sang alternatibong pagtuon sa guwa sang mga buluthuan. Luwas sa nagpasakup sa rali halin sa mga eskwelahan, nagtambong man ang nagkalain-lain nga organisasyon sang pamatan-on.

Isa ka adlaw antes ang SONA, nag-umpisa nga magtipon ang mga demonstrador sa University of the Philippines sa Diliman kon sa diin sila nagpalipas sang gab-i kag naghiwat sag mga pang-umpisang rali. Udto sang masunod nga adlaw sang magmartsa ang bulto halin sa UP. Ginhatagan kapagsik ang martsa sang dululungang mga singgit sang mga demonstrador: "Paantos sa masa, patalsikon si Gloria!" Ginhatagan-duag ang pagtilipon sang mga plakard, dalagkuan nga istrimer kag nagkalain-lain nga bandera sang nag-upod nga mga organisasyon. Tampok ang tuman kadaku nga *effigy* ni Gloria Arroyo bilang isa ka tuko nga nagakapyot sa Malakanyang.

Tampok sa ginhiwat nga programa ang mga diskurso sang mga lider kag tiglawas sang nagkalain-lain nga organisasyon. Ginpresentar man ang militanteng mga kanta kag mga komposisyon bahin sa pagdinaya ni Arroyo sa eleksyon nga namamian kag ginsautan sang mga nagalantaw.

Samtang nagaprograma, nakabantay naman ang libu-libong pulis sa kilid sang ginbutang nila nga mga trak sang basura, *container van*, kongkretong bloke kag *barbed wire* nga ginagamit nga pang-abang sa dalan.

Sa Mindanao. Suno sa GSM sa Mindanao, nag-abot sa 25,000 ang kabilugang isip sang mga nagprotesta sa karsada bilog nga isla. Luwas sa pagdinaya ni Arroyo sa eleksyon, ginpakamalaut man sang pumuluyo ang gera batuk sa mga Moro kag pungsodnong minorya, amo man pagpahayag sang rehimen sa pagpamuyong sang mga kumpanya sa pagmina sa Mindanao.

Sa Davao City, gindungan sa pamulong-pulong ni Arroyo ang martsa sang nag-abot sa 9,000 katawo sa mga pangunahong kalye sang Davao. Dala sang mga nagmartsa ang tatlong kabaong nga may mar-

kang "Mindanao Republic", "Constitutional Succession" kag "GMA". Sadtong bisperas sang SONA, pila ka gatos katawo halin sa nagkalain-lain nga organisasyon ang nag-upod sa Lamayan ng Bayan sa Rizal Park.

Sa Caraga, nag-abot sa 6,000 ang nagmartsa sa mga karsada sang Butuan City. Nag-abot naman sa 4,000 ang kabug-usan sang mga nagprotesta sa Surigao City kag sa mga banwa sang Tandang kag Mangagoy. Tatlong libo ang nagprotesta sa dalanon sang Cagayan de Oro City samtang 1,000 naman ang nagtipon sa Gen. Santos City. Sa iban pa nga bahin sang Mindanao, nag-abot sa 1,500 ang nagprotesta sa Marbel, South Cotabato kag sa mga syudad sang Iligan, Dipolog, Pagadian kag Ozamis.

Sa Visayas. Wala mapunggan sang mabaskog nga ulan ang masobra 23,500 katawo nga nagrali sa nagkalain-lain nga bahin sang Kabisayan.

Dumagsa ang maabot sa 10,000 nga nagprotesta sa Bacolod City sa pagpanguna sang Negros Movement for Moral Regeneration nga ginapasakupan sang Bayan, Bayan Muna kag iban pang organisasyon nga kontra kay Arroyo. Nag-entra man ang 2,000 katawo sa rali sa Dumaguete City sa pagpanguna sang Negros Oriental Movement to Remove GMA (NO MORE GMA).

Sa Iloilo City, nag-abot sa 3,000 ang nagprotesta. Sa Kalibo, Aklan, 2,000 ang nagmartsa sa Pastrana Park. Naghimo sang *caravan* ang 60 traysikel kag 25 dyip halin sa banwa sang Numancia pakadto sa Kalibo. Sa Roxas City, nag-abot sa 1,000 ang nagmartsa sa mga pangunahong karsada sa kapital sang Capiz antes maghiwat sang programa sa plasa. Masobra 200 naman ang nagprotesta sa San Jose, Antique.

Sa Cebu City, nag-abot sa 3,000 halin sa nagkalain-lain nga organisasyon ang nagtambong sa protes-

ta nga ginpamunuan sang GSM-Cebu. Ginsuportahan man nila ang protesta sang mga drayber kag opeytor sa idalum sang Nagkahiusang Driver sa Sugbo-Piston.

Sa Tacloban City, sumuong sa mabaskog nga ulan ang 2,000 katawo nga ginpamunuan sang Bayan-Eastern Visayas nga nagmartsa halin Real Street tubtub Quezon Boulevard. Mabaskog nga ginkundenar sang mga demonstrador ang masingki kag lapnagon nga mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung dala sang militarisasyon nga mandu ni Arroyo sa Eastern Visayas.

Sa Luzon. Sa Central Luzon, makapilang beses ginpunggan sang pulisya ang 700 nga nagmartsa sa kahabaan sang MacArthur Highway sa City of San Fernando, Pampanga. Ang paghulag ginpangunahan sang Bayan kag gintambungan sang mga naghalin sa Tarlac, Bulacan, Nueva Ecija kag Pangasinan.

Sa Baguio City, nagrali sa Igorot Park ang mga katapu sang Cordillera Peoples Alliance (CPA) kag iban pang organisasyon. Sa Kalinga, nagpagguwa sang Manifesto of Unity ang mga tiglawas sang nanarisaring organisasyon, mga grupong pangpulitika kag simbahan kag mga indibidwal. Nakasaad sa manipesto ang pagkastigo sa pagdinaya ni Arroyo sa eleksyon kag pagkadalahig niya kag sang iya pamilya sa korupsiyon. Ginpakamalaut man sa manipesto ang pagpasugot sang rehimen sa pagpamuyong sang dumulugong nga mga kumpanya sa pagmina sa prubinsya.

Sa Ilocos Sur kag Ilocos Norte, maabot sa 600 katawo ang nagprotesta. Umabot sa 1,500 ka pumuluyo ang nagprotesta sa Isabela kag Cagayan sa adlaw man nga ina. Nag-upod ang mga pumuluyo sang Nueva Viscaya; Saguday, Quirino; Roxas, Mallig, Ilagan, Benito Soliven, San Mariano, Jones, Echague, Cordon, Tumauni, Cabagan, San Manuel kag Angadanan sa Isabela;

kag Tuguegarao City sa Cagayan.

Sa mga syudad sang Legaspi kag Naga, pila ka libo sang mga demokratikong organisasyon ang nagmartsa sa Ninoy Aquino Park sa Davao, Albay padulong sa Pinaglabanan Shrine sa Legaspi City kon sa diin ginhiwat ang isa ka programa. Sa Southern Tagalog, nag-abot sa 3,000 ka aktibista halin sa Laguna kag 4,000 pa halin sa mga prubinsya sang Rizal, Cavite, Batangas kag Quezon ang nag-upod sa isa ka *protest caravan*.

Sa luwas sang pungsod. Sa Hongkong, umabot sa 1,000 ang nagtambong sa bilog nga adlaw nga protesta nga ginapangunahan sang Overseas Filipinos Unite to Remove the Arroyo Government (Outrage), isa ka malapad nga alyansa sang mga migrante, ila mga pamilya kag mga tagasuporta. Nagpirma ang mga organisasyon nga nagtambong sa daku nga karatula nga pasaporte nga may itsura ni Arroyo kag may marka nga "FAKE" kag "Gloria: Patalsikin!"

Sa New York City, USA, naghimo sang isa ka daku nga inidoro ang mga nagprotestang Fil-Am sa pagpamuno sang Coalition for Gloria's Ouster kag Bayan-USA. May nakasulat nga Plunge Gloria sa inidoro kag may isa ka artista nga may kapot nga *cellphone* nga kuno si Arroyo. Gintampok sa programa ang simbolikong pag-*flush* kay Arroyo sa inidoro.

Naghiwat man sang mga protesta sa Seattle, Los Angeles kag San Francisco, California.

Isa ka bukas nga sulat para sa pagpabiya kay Arroyo ang ginbantala sa isyu nga Hulyo 25 sang *Dyaryo Pilipino* nga may sirkulasyon sa California, Florida kag Texas. Ginpirmahan ini sang 58 ka lider sang mga komunidad sang mga Pilipino sa US.

Sa Canada, nagtipon ang mga Pilipino kag ila mga tagasuporta sa atubang sang mga Philippine Consultative sa Toronto, Montreal kag Vancouver.

Patibusok ang ekonomya

Handa na ang nga magbwelo ang ekonomya. Ini kag iban pa nga tinunto ang unod sang pinakaulihing State of the Nation Address ni Gloria Arroyo. Liwat na naman niya ginapabugal ang naangkon ku-no nga kadalag-an sa ekonomya. Subong nga tuig, gindugangan pa niya ang pagpang-insulto sang ideklarar niya ang dahilan sang pagkaatrasado kag bangkarote sang ekonomya amo ang presidensyal nga sistema sang pagginuberno kag mga paghulag batuk sa iya.

Indi mahibal-an kon sa diin nga hilit-hilit ginpulot ni Arroyo ang iya haum-haum nga magabwelo na ang ekonomya. Pati ang mga maki-imperyalistang institusyon, pareho sang Asian Development Bank kag Makati Business Club (MBC) nagaduda sa bolang-kristal ni Arroyo. Wala pa lang magdugay, gimbawi sang mga ini ang una nga matayog nga tantya nga pag-uswag sang ekonomya para sa tuig nga ini kag ginsiling indi ini mag-abot sa 5%. Ang mga pigura sang reaksyunaryong estado nga na-

gatumod sa "pag-umwad" sang ekonomya sang Pilipinas sobra nga mapaniplang. Sining nagtaliwan nga tinuig, ang "pag-umwad" gindala lamang sang daku nga remitans halin sa mga migranteng mamumugon kag malapnagon nga paggamit sang *cellphone*. Sa pihak sini, nag-abot lamang sa 4.6% ang ginasiling nga pag-uswag, kumparar sa 6.1% sadtong 2004.

Padayon nga nagaos ang manupaktura. Ang ginapabugal nga

"pagpagsik" sang kadam-an bunga lang sang pagtaas sang mga presyo sang ginaangkat, ilabi na sang mga produktong petrolyo. Ang mga ini lunsay talamdan sang bangkarote kag garuk nga lokal nga ekonomya.

Subong pa lang, tuman kaathag sang indi pagbwelo, kundi labi pa gani nga magaus-os ang ekonomya nga naputos na sa krisis. Nagtibusok sang 73.4% ang balor sang kabilugan nga ginaprubahan nga direktang dumuluong nga pamumuhunan para sa unang kwarto sang 2005. Halin sa P118.6 bilyones sang balor sang pamumuhunan sa unang kwarto sang 2004, maabot lamang sa P31.5 bilyones ang ginatantya nga nagsulod sa pungsod sa unang kwarto sang 2005. Malaut pa, tuman kagamay na nga porsyento sa ginaaprubahan nga pamumuhunan ang aktwal nga nagsulod sa pungsod.

Padayon nga nagadaku ang depisit sa negosyo sa pihak sang manipulasyon sang mga ekonomista sang rehimeng Arroyo.

Nagdaku pa ang daan na nga higganteng depisit sa nasyunal nga badyet. Para sa una nga anum ka bulan, nagaabot na ini sa P67.5 bilyones. Pat-ud na magataas pa ini sa masunod nga binulan ilabi na nga padayon nga napaslawan ang rehimen nga matipon ang target sining buhis.

Ang interes sa lokal nga pautang ginalauman nga labi pa nga magataas sang lampas sa nalista nga 7.34% sadtong nagligad nga tuig. Igabunga sini ang labi pang pagdaku sang utang sang gubyrno. Sa nagtaliwang pito ka bulan naglobo sang masobra P56 bilyones pa ang kabilugang utang sang gubyrno sa unang kwarto halin P3.811 trilyones sadtong Disyembre 2004 pakadto sa P3.867 trilyones sining Abril 2005. Sadtong nagligad nga tuig, umabot sa 81% sang kabilugan nga natipon nga buhissang gubyrno ang ginpangbayad sa utang sini. Gina-lauman maabot ini sa 94% subong nga tuig.

Basura nga datos

Ginatumod sang mga ekonomista sa ibang pungsod nga halin pa 2002 may daku nga sayup sa datos sa ekonomya sang rehimen. Base sa datos nga ginprisintar sang rehimeng Arroyo isa ka tuig nga nagpungko ini sa poder, nagguwa nga gamay lamang ang sunod-sunod nga mga depisit sa negosyo. Gintago sang mga sala nga datos ang malain kag paus-os nga kahimtangan pang-ekonomya.

Sadtong 2002 pa ginhayag sa publiko sang World Bank nga signipikante ang importansya nga wala ginasugid sang Pilipinas sa mga aktwal nga ginainport sini, gani nagagguwa nga mas gamay sangsa aktwal ang depisit. Ginsuguran na lang subong nga 2005 ang upisyal nga pagtadlong sa mga sala nga datos.

Pinakadaku nga rason sang kasaypanan ang indi pagkwenta sa balor sang materyales nga ginainport sang mga nagahimo sang pye-sang elektronik halin sa ila mga punong kumpanya sa ibang pungod. Ang materyales ginmalaproseso kag liwat ginaeksport. Halin 2002 tubtub Marso 2005 wala malakip sa kwenta ang mga importasyon nga ini, pero ginreport naman ang mga eksport nga himo sa nasam-bit nga materyales.

Base sa mga pagtadlong naobliga nga himuon subong sang National Statistical Coordination Board ang mga depisit sa negosyo sadtong 2002-2004 indi lang \$218,348,976 (2002), \$4,239,306,046 (2003) kag \$4,451,619,994 (2004). Buot hambalon, masobra \$10 bilyones ang depisit sa negosyo ang wala narehistro.

AB

Indi malipod nga dugang pa nga naglumoy sa kaimulon ang pumuluyong Pilipino halin sang magpungko si Arroyo sa poder. Suno sa sarisaring sarbey, maabot sa 70% sang pumuluyo sa Metro Manila ang nagasiling mas nagaantos sila subong kumparar sa nagtaliwan nga tinuig. Baynte'y uno porsyento (21%) sang mga pamilya ang nagasiling nag-agi sila sang malala nga gutom (masami ukon halos masami nga wala sing makaon sang isa ukon sobra pang beses kada adlaw sa nagligad nga tatlo ka bulan).

Indi na matakpan sang mga dinuktor nga estadistika kag pagbag-o sang depinisyon sang disempleyo ang tuman kadaku nga numero sang wala trabaho. Kon gubyerno ang pamangkuton, maabot na sa 11.4% ang wala trabaho. Bisan pa nga dinuktor, ang subong nga tantos sang disempleyo ang ikaduha nga pinakamataas sa nagligad nga 50 anyos. Maabot sa 41% sang may mga trabaho ang wala seguridad sa trabaho kag may daku ang pangulba nga mapahalin sa trabaho.

Kon usisaon, mas grabe pa ang kahimtangan sang disempleyo. Maabot ini sa 21% suno sa sarbey sang SWS. Ini na ang pinakamataas nga nalista nga tantos sang disempleyo sa sulod sang 12 anyos nga ginahimo nila ang nasambit nga sarbey.

Sadtong nagligad nga tuig, nabatyagan gid sang pumuluyo ang pagtimbuok sang presyo sang mga pangunahong balaklon kag serbisyo. Yara sa 8.3% ang tantos sang implasyon sa unang anum ka bulan sang 2005, kumparar sa aberyds nga 4.4% sadtong nagligad nga tuig. Lakip sa pinakamatayog nga nagsaka ang presyo sang mga produktong petrolyo, pamasaha, gatas kag mga delata. Sa pihak sang mga ini, padayon nga nagapamalibad ang rehimen nga dugangan ang sweldo sang mga mamumugon kag sweldo sang mga empleyado sang gubyerno. AB

Sindikato sang VOS sa Isabela

Madamu nga mangunguma sa Central Isabela nga napaidalum sa Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP) ang nangin biktima lang sang mga sindikato nga nagapakuno-kuno nga mabulig, pero sa kamatuoran nagahimulos sa ila. Nahimo ini sang mga sindikato paagi sa mga peke nga voluntary offer to sell (VOS) o boluntaryong pagbaligya sang tag-iya sang duta para igapaidalum sa CARP. Kakumplot sang mga sindikato diri ang mga upisyal sang Land Bank, Department of Environment and Natural Resources (DENR) kag mga lokal nga gubyrerno.

Sa Central Isabela, pina-kaaktibo ang sindikto sa mga baryo sang Pannigan, Ueg, Balagan, Macayucayu, Gangalan, Libertad, Buyasan, Ibujan, del Pilar kag iban pa sa banwa sang San Mariano. Nagapamiktima man ang sindikato sa mga banwa sang Echague, Jones, Angadanan kag San Guillermo.

Himbunanay. Aktibo nga nagapangita ang sindikato sang mga kadutaan nga indi titulado pero madugay na nga ginauma sang mga mangu-nguma. Kon makakita sila, palapitan sang sindikato ang mangunguma nga nagaokupar sini kag kumbinsihon nga patituluhan ang duta para mapalig-on kuno sa layi ang pagpanag-iya niya diri. Magatanyag siya sang bulig sa pagpatitulo. Bilang unang tikang, siling nila, ipasarbey ang duta. Pangayuan ang kada mangunguma sang P3,500 para diri, samtang isa sa mga dapat nga libreng serbisyo sang DENR ang pagpasarbey sang duta.

Lipod sa ihibalo sang mga mangunguma nga nagbayad sa pagpasarbey, may daan na nga ginhanda nga pekeng titulo ang sindikato nga nakapangalan sa ila kahimbon. Matapos ang pila ka panahon hambalon na sang sindikato ang mga mangunguma nga nagpasarbey nga may ara kuno nga daan nga nagapag-iya sang duta nga ila ginauma,

kag boluntaryo na sini nga igabaligya ang duta para ipaidalum sa CARP. Pagkatapos, paga-isyuhan sang Certificate of Land Ownership Award (CLOA) ang mga mangunguma kag pahulugan sa ila ang duta kada ani agud mangin ila ang titulo matapos ang 30 tuig. Ang mga nagaduha-duha ukon nagapamatuk ginapahug nga palayason.

Ang sindikato ang nagakubra sa kwarta nga ginabayad sa Land bank sa tawo nga may kapot sang pekeng titulo kag boluntaryo kuno nga nagbaligya sang duta. Masami libu-libo ang ginahukhok sang mga sindikato sa sining paagi sa kada mangunguma nga natiplang nila. Sa mas o menos P500,000

nga bayad sang Land Bank sa kada duta nga kinaan-dan 7.8 ektaryas, mabulsa sang sindikato ang P70,000 kada ektarya nga nasarbey nila. May ara man nga P10,000 nga barato ang kahimbong nila nga nagpaga-mit sang iya ngalan sa pekeng titulo. Ang mga *canvas-ser* ukon mga tagapangita sang mga matiplang nga mangunguma may bayad man nga P2,500 kada isa. Sa Barangay Panninan, nakabaligya ang sindikato sang 32 lote sa Land Bank sa sining paagi kag nakabulsa sang P16 milyones halin diri!

Nagpainsanay ang mga katapu sang sindikato sa pagpasarbey kag pagbaligya sang mga kadutaan paagi sa mga pekeng VOS para makahugakom sang pinakada-

ku nga kwarta. Tinangkas nga kwarta ang ginakita sang sindikato halin sa pagpaniplang, nga laway lang ang puhunan. Samtang, halos pat-ud na nga mahunusan sang duta nga madugay na niyang ginpangabudlayan ang mga mangunguma nga indi makasustinir sang amortisasyon, bangud sa padayon nga pagsaka sang gasto sa produksyon.

Sa kadamu sang pareho sini kag lain-lain nga paagi nagapakita kon ano kahapos kag lapnagon ang pagpa-peke sang mga instrumento sang CARP para lokohon ang mga mangunguma nga nagalaum pa diri, indi katingala-han kon ngaa labing nagamuklat ang nagadamu nga ma-ngunguma sa kainutilan sang CARP. AB

Philippine National Railways Modernization and Rehabilitation Program

Pag-ipit sa gatos-libo nga pumuluyo

Higanteng tubo kag kurakot ang pat-ud nga benepisyo sang dalag-ku nga burukrata sang rehimen kag dalagku nga ispekulador sa du-ta sa pagpasulong sang "Strong Republic Tansit System" o Philip-pine Railways Modernization and Rehabilitation Program (PNR-MRP) sang rehimen US-Arroyo.

Ginatos-ka-libo na nga pumu-luyo nga taga-riles ang ginpalayas sa ila mga ilistaran agud hatagan-dalan ang "modernisasyon" sang salsalon nga dalan nga produkto sang mga kapitalistang pungsod. Pangunahong katuyuan sini ang pagpadasig sang mga operasyon at negosyo sang mga imperyalista, burges-kumprador, agalon nga mayduta kag mga burukrata kapita-lista sa mga lugar nga pagaagyan sini.

Ang PNR-MRP ginabug-os sang Northrail o Manila-Clark Rapid Railways System (riles nga nagaa-gi halin Caloocan tubtub Clark Air-base, Pampanga padulong Subic Freeport Zone sa Zambales kag may ekstensyon halin Clark padu-long Poro Point, La Union) kag Southrail o South Manila Commuter Rail Project (riles nga magaa-gi halin Caloocan padulong Alabang tubtub Calamba; may ekstensyon halin Calamba tubtub Batangas International Port kag may isa pang ekstensyon pakadto Quezon tubtub Bicol).

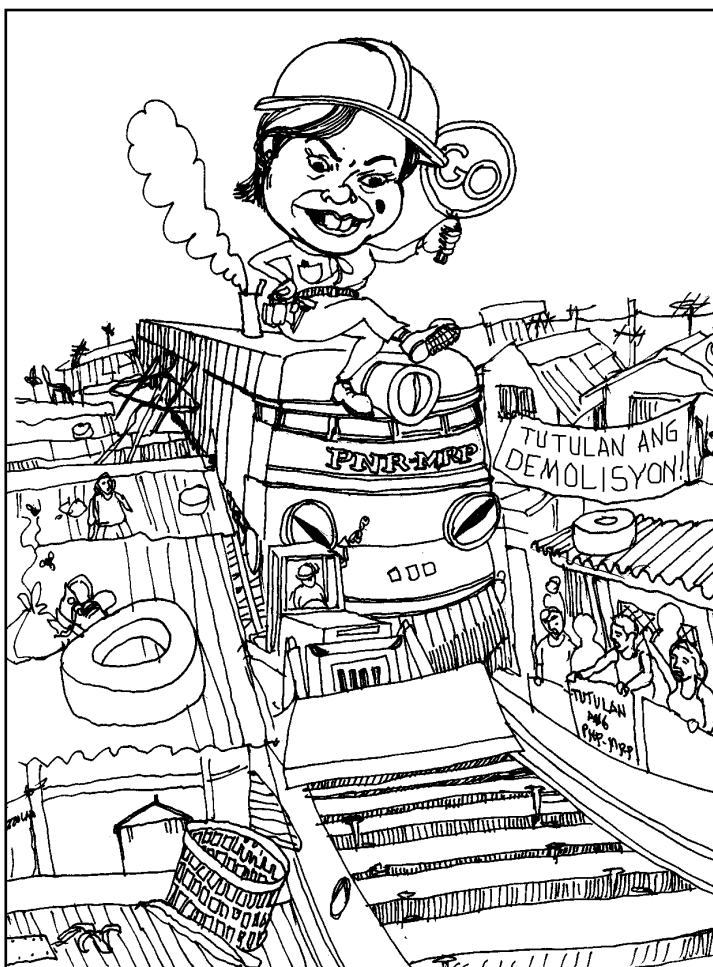
Para mapondohan ang proyek-

to, umutang ang rehimen US-Arroyo sang \$503 milyones sa China para sa Northrail kag \$50.42 milyones sa South Korea para sa Southrail.

Lapnagon nga korapsyon kag pagpaniplang. Tuman na gani nga naga-antos ang pumuluyo nga naka-istar sa higad sang daan nga riles, gusto pa sila nga huk-hukan sang rehimen US-Arroyo. Paagi sa mga ahensya nga sini, naglunsar ang rehimen sang mga mapaniplang nga programang pabalay kag relo-kasyon. Luwas

sa madasig sini mapalayas ang mga nagapuyo sa higad-riles, minilyon man ang mahukhuk sang rehimen sa tuman kamahal nga "barato nga pabalay" nga ginatanyag sini.

Ang kwalipikado lamang para sa padihut nga "barato nga paba-

lay" amo yadtong mga nagasweldo sang di magnubo sa P6,000 kada bulan, myembro sang SSS o GSIS kag Pag-ibig kag katapu sang lehitimong organisasyon nga rehistrado sa SEC. Bag-o makadto sa ila ag balay, magabayad anay sila sang renta sa sulod sang lima ka tuig. Sa pang-anum nga tuig pa lang igabutang sa ila mga ngalan ang balay kag pagahulugan nila ini sa sulod sang 25-30 tuig nga may 9% interes. Sin-o man ang indi makabayad gilayon palayason.

Kahimbon sang rehimeng Arroyo kag nagakita sa mga proyektong pares sini ang dalagku nga kontrastang kroni, tag-iya sang duta sa palibot, manughakab kag ispekulador sa duta, kag pribadong debeloper sang mga subdibisyon.

Nagagamit ang rehimen sang mga paltik nga lider kag mga repormistang grupo nga nagapostura nga maki-pumuluyo pareho sang Akbayan agud padasigon ang pagpaniplang sa mga pamilya nga nagapuyo sa higad-riles. Ang mga lider kag grupo nga ini ang nagapromisa may yara nga maayo nga sayluhan ang mga pamilya. Sa kamatuoran, kon may nakumbinsi na sila amo pa lang sila magpangita sang lugar sang relokasyon kag magsulod sa kontrata nga indi man masaranggan sang bulsa sang mga napahalin. Para mangin lehitimo ang pagpanunto, nagtukod sila sang mga organisasyong masa nga ginapondohan sang rehimen indi lang agud paluyahon ang pagpamatuk sa proyekto kundi magbulig sa pagkumbinsi sa mga tagalugar nga batunon ang bayad, anuman kagamay, kag sa sini mapadaliang pagpahalin sa ila.

Wala-tuo nga demolisyon. Halin sadtong Nobyembre 2003, masobra 20,000 pamilya nga taga-riles sa Caloocan, Malabon kag Valenzuela ang napahalin na. Magkahimbon ang lokal nga gubyrno, National Housing Authority, Hou-

sing and Urban Development committee kag mga repormistang grupo sa pagpaniplang sa mga taga-riles nga may maayo nga relokasyon nga nagahulat sa mga boluntaryo nga maghalin. Pagkatapos, hambalon nga "limitado" ang oportunidad gani dapat mauna sa pagboluntaryo. Kuno abi hatagan sang pondo ang pila nga nauna para magsulunod ang iban. Pagkaguba sang mga balay, pagasayluhon sila sa mga lugar sa Meycauayan kag Malabon nga wala tubig, kasilyas, kuryente, merkado, ospital kag labaw sa tanan, wala pangabuhian. Ang mga kadutaan nga ini tinambakan lang sang duta kag madugay na nga ginahimo nga basurahan. Kada mag-ulan, lampas-panuok ang tubig baha.

Sa amo man, ginapabayaran sang P100,000 (P3,000 kada metro kwadrado) ang kada 32 metro kwadrado nga nakatigana sa isa ka pamilya. Ini bisan P300 ang orihinal nga presyo sang kada metro kwadrado. Kon indi ini mabayaran, mapalayas man ang mga nagsaylo. Samtang, limpak-limpak ang ginatubo sang mga kakontrata sang gubyrno. Luwas pa diri ang tubo nga ginahukhuk sa paglusot sa polisiya sang *bidding* sa pagkuha sang duta para sa relokasyon. Kis-a nanukot man sila sang "*service fee*" sa mga taga-riles bilang kabayaran sa mga "*information drive*."

Isa sa mga paniplang sang rehimen ang kampanyang "balik-prubinsya." Sa idalum sini, nagapangako ang gubyrno nga hatagan sang P50,000 ang pila ka kwalipikadong residente para boluntaryong maghalin pabalik sa kaugali-ngon nga prubinsya. Kwalipikado lang ang isa ka pamilya kon nala-

kip sila sa sensus sang gubyrno kag nakapirma ang mga naghimo sang sensus sa mga papeles nila. Pwersahan na ang pagpahalin kag di na gani mag-igo ang P50,000, ginakupitan pa ini, gani kulang katama ang ginabaton sang mga nadulaan sang balay para liwat sila makapundar kag makasugod sang maayo.

Sining Pebrero, boluntaryo nga ginguba sang masobra 10,000 nga pamilya ang taga nila ka mga balay. Ginahimo nila ini sa pagsalig nga mabaton ang ginapangako sa ila nga P50,000 nga kantidad sang tseke kag maayo nga relokasyon kuno mahatag sa ila sa ulihi. Pero indi

maglab-ot sa katunga sang mga naghalin ang nakabaton sang pondo nga nagabalor lang sang P10,000. Ang mapaniplang nga rason: ang P40,000 indi pag-ihatag sa ila bangud pauna nga bayad kuno ini para sa kinamatarung sa pagpanag-iya sa relokasyon. May yara man nga nag-umpok nga tseke.

Malaut pa sa daan mabudlay nga kahimtangan sa higad-riles ang gindangatan sang mga naghalin. Imbes nga permanenteng ilistaran, ang ginsayluhan sa ila temporaryo nga ilistaran lang bag-o kuno sila pasayluhon sa relokasyon. Wala pa gali mapaobra ang ila pagasayluhan, nga ginapabayaran sa ila sang P40,000! Kag pagkatapos, ginsilingan ang mga nagsaylo nga ang P50,000 nga promisang pondo pautang lang sang gubyrno!

Wala sa bokabularyo sang reaksiyunaryong rehimen ang makatawong relokasyon. Sa kamatuoran, wala ini sang desisyon nga maghatag sang anuman nga basehang serbisyo publiko lakip ang pabalay. **AB**

Wala pa gali mapaobra ang ila pagasayluhan, nga ginapabayaran sa ila sang P40,000!

Ngaa tuman kamahal ang bulong sa Pilipinas?

Pareho sa presyo sang pagkaon, kuryente, tubig kag iban pang serbisyo, walay untat kag abot-langit ang pagsaka sa presyo sang mga bulong sa Pilipinas. Kag sa gamay nga ginakita sang ordinaryong pumuluyo, labing wala sila sing ikasarang magpalantaw sa doktor kag magbakal sang bulong. Suno sa isa ka pagtuon, nagaabot sa 70% sang mga Pilipino ang wala ikasarang magpagbulong.

Masami nagaabot sa 100%-600% ang patong sa presyo sang mga bulong sa Pilipinas kumparar sa madamu nga pungsod. Ang presyo sang bulong sa Pilipinas nagaaabot sang 1,800% ukon disi-otso ka pilo nga mas mahal sangsa India, China, Cuba, Vietnam kag Brazil.

Ang tuman kataas nga presyo sang mga bulong ang bunga sang kontrol sang mga higanteng *transnational corporation* (TNC) sa paglisensya, pag-angkat kag limitadong pagmanupaktura sang bulong sa Pilipinas. Ang mga TNC nga ini ang mga pangkalibutanon nga monopolyong kapitalista sa bulong. Kahimbong sang mga ini ang reaksyunaryong estado sa pagpatuman sang mga polisiya kag layi nga pabor sa ila interes nga magkita sang limpak-limpak nga tubo.

Sa baylo nga magtukod kag magpauswag sang nasyunal nga industriya sang bulong, ginapabay-an lang sang rehimen nga magtambak sang tuman kamahal nga mga bulong sa pungsod ang mga dumuluong nga kumpanya. Sadtong 2004, nag-abot na sa \$375 milyones ang gin-angkat nga bulong sa Pilipinas. Mas mataas ini sang 11% kumparar sa \$355 milyones sadtong 2003.

Wala sang tunay nga industriya sang bulong ang Pilipinas. Ang ginasing sang industriya sang bulong amo ang nahanungod lang sa distribusyon (pakyawan kag atado), pagpamunpaktura paagi sang pagtimpla sang gin-angkat nga sangkap kag pagpakete. Ang 80% sang mga basehang kemikal nga ginagamit sa pagtimpla sang bulong ginainport sang mga lokal nga kumpanya. Lu-

was diri, makahimo lamang sang mga bulong ang mga lokal nga kumpanya sa pahanugot sang mga dumuluong nga kumpanya. Nagaabot sa 90% sang mga bulong nga himo sang mga lokal nga kumpanya ginasuplay sang mga TNC.

Monopolisado sang imperyalistang kartel ang 72-80% sang manupaktura, distribusyon kag presyo sang mga bulong sa pungsod. Ang Zuellig Pharma sang United Kingdom ang nagapanguna nga dumuluong nga kumpanya sang bulong sa Pilipinas. Kontrolado sini ang 80% sang distribusyon sang bulong sa pungsod nga nagabalar sang P29 bilyones kada tuig. Kapot man sini ang 70% sang pakyawan nga pagbaligya sang bulong sa pungsod.

Luwas sa distribusyon, kapot man sang Zuellig Pharma ang lokal nga pagmanupaktura sang bulong paagi sang utod nga kumpanya nga Interphil Laboratories. Ang Interphil Laboratories ang nagapanguna sa kontratado nga pagmanupaktura sang bulong sa Pilipinas. Ginahimo sini ang masobra 1,000

produkto nga may marka (*branded*) para sa 50 kumpanyang transnasyunal. Kapot man sang Interphil Laboratories ang 70% sang pag-*subcontract* ang mga bulong nga *generic* kag may marka sa mga lokal nga kumpanya sang bulong.

Ang United Laboratories (Unilab) naman ang pinakadaku nga kumpanya nga Pilipino nga naga-

kontrol sa 23% sang

pagmupaktura

sang bulong sa

pungsod. Gina-

tag-iyahan ini

sang anay kroni

ni Marcos nga

si Jose Yao

C a m p o s .

Utod nga

k u m p a n y a

sang Unilab ang

Chemfields, ang

solo nga kumpanya

nga nagamanupaktura

sang mga bulong nga

amoxicillin, ampicillin

kag cloxacillin sa pungsod.

May 366 nga klase

sang bulong nga na-

himo kag ginabaligya

sang Unilab. Nagsaka

sang 13.5% ang kita si-

ni halin P18.1 bilyo-

nes sadtong 2003 pa-

kadto sa P20 bilyones

sadtong 2004.

Samtang, ang na-

bilin nga 5% sang pag-

manupaktura sa industri-

ya sang bulong ginatapan

sang magagmay nga kumpa-

nyang Pilipino kag iban pang

mga kumpanyang multinasyunal

nga may lokal nga sapi.

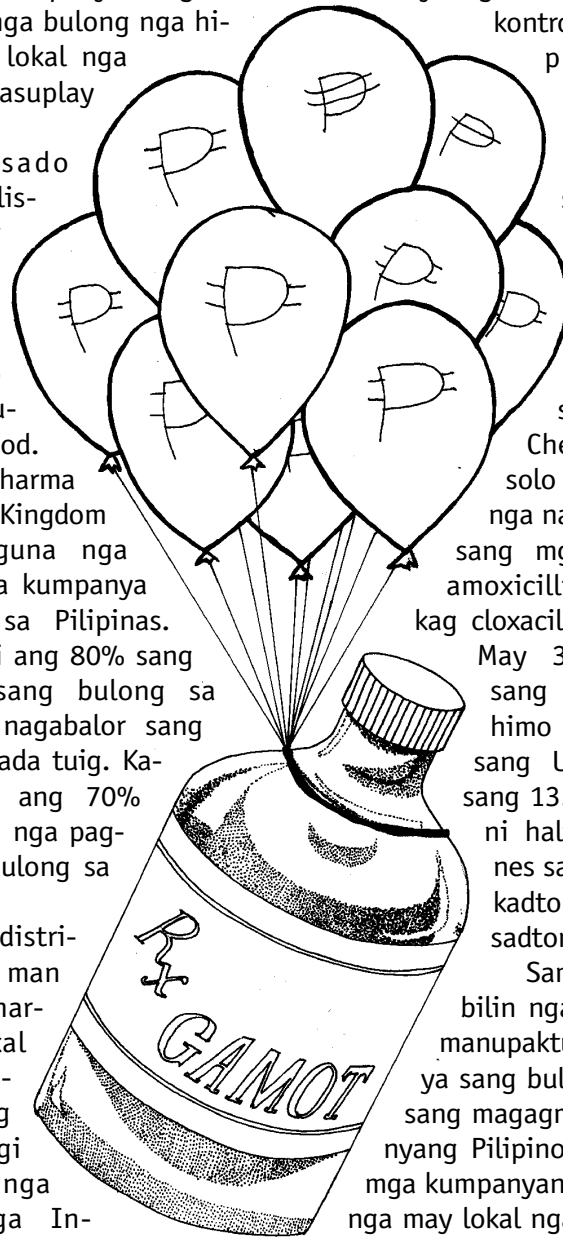
Sa distribusyon sang bulong,

ang Mercury Drug ang pinaadaku

kag nagapanguna nga kumpanyang

Pilipino sa pag-atado sang mga bu-

long. May yara ini sang masobra

500 botika sa bilog nga pungsod. Ginabulsa sini ang 55% sang P80 bilyones nga tuigan nga kita sang pag-baligya sang bulong sa Pilipinas.

Ginapabugal ni Arroyo ang programang PHARMA50 (sadto GMA50) sang DOH. Bahin sang programa nga ini ang pagtukod sang ga "Botika ng Bayan" kag "Botika ng Barangay". Indi masaranggan sang pakitang-tawo nga programa nga ini ang kritikal nga kundisyon sang grabe nga kinahanglanon sang pumuluyo sa abot-masaranggan nga bulong. Luwas diri, nakasentro ang programa nga ini sa importasyon.

Wala sang iban nga solusyon sa malala nga problema sang kawad-on sang abot-masaranggan nga bulong kundi ang pagpasulong sa pagtukod sang nasyunal nga industriya sang bulong, isa ka industriya nga wala katuyuan nga pagakitaan ang mga balatian kag ginabatyag sang pumuluyo. Ugaling indi ini malauman sa subong nga pangpulitika kag pang-ekonomyang sistema. Matukod lamang ini sang tunay nga gubyerno sang pumuluyo nga wala nagaluhod-luhod sa globalisasyon nga nagapanghalit sa kalibutan kag nagahugakum sang supertubo halin sa pumuluyo.

AB

Mga gawi sang daluk nga mga kumpanya sang bulong

Ang mga imperyalistang kumpanya kag mga lokal nga tinawo nila ang wala pili nga nagagamit sang nagkalain-lain nga paagi para monopolyohon ang industriya sang bulong kag labing maghugakum sing superganansya. Pila sa mga pamaagi nga ini amo ang masunod:

Transfer pricing. Sa sining paagi, nagabakal ang mga lokal nga subsidyaryo sa ila puno nga kumpanya sang mgabulong kag materyales nga mas mahal sangsa nagaluntad nga presyo sa pangkalibutanon nga merkado. Nagaabot sa 30-40% ang arbitrarong ginapatong sang puno nga kumpanya nga "balor" paagi lamang sang pagpasa sang mga produkto samtang tuman ka minimal sang gasto sa pagpasa. Labi pa ini nga ginapatungan sang mga lokal nga subsidyaryo kon ginapasa na nila ang bulong sa pumuluyo. Halimbawa, ang Ponstan 250 P1.33 lang kada bilog sa pungsod sang kumpanya nga ginkuhaan pero nagaabot sa P9.34 sa Pilipinas dahil sa *transfer pricing*.

Price fixing. Pamaagi ini kon sa diin ginakasugtanan sang mga myembro sang kartel para indi mangin talalupangdon ang sobrang taas sang presyo nga ginasukot sang kada kumpanya.

Patent. Ang *patent* nagahatag sang eksklusibong kinamatarung sa isa ka kumpanya nga magmanupaktura ukon magpili sang iban nga bulong sa sulod

sang isa ka natalana nga panahon. Ang ibang kumpanya nga lisensyado nga maghimo sang nasambit nga bulong may obligasyong magbayad sang *royalty* sa tag-iyang sang *patent*. Paagi sa pagmonopolyo kag pagkontrol sang mga imperyalistang kumpanya sa mga pangkalibutanon kag lokal nga *patent* sa bulong, namonopolisa nila ang kaalaman, paghimo, pagpagguwa, kag distribusyon sang mga bulong kag sa sini makasukot sila sang presyong monopolyo.

Sadtong 1995 pumirma ang reaksyunaryong gubyerno sa kasugtanan sa Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPs) sa idalum sang GATT-WTO. Sa idalum sang kasugtanan, dapat kilalahon sang mga myembrong pungsod sang WTO ang mga *patent* kag iban pang porma sang "intelektwal nga pagpanag-iyang."

Kapot sang pangkalibutanong kartel sa bulong ang halos 13,000 nga *patent* sang mga bulong. Bangud pagpanag-iyang kag kontrolado nila ang mga *patent*, napataas nila ang presyo sang mga bulong. Higanteng tubo lamang ang interes sang mga imperyalistang kumpanya sa bulong kag indi ang kabuhi kag kaayuhan sang mga tawo. Pinakabaraghal ini nga ginapakita sadtong 1998-2000 sang balabagan sang 40 myembro sang pangkalibutanong kartel sa bulong ang South Africa nga maghimo sang kaugalingon nga bulong batuk sa HIV/AIDS samtang sadtong panahon nga ina, 250,000 sang pumuluyo ditto ang nagkalamatay sa nasambit nga balatian.

Sa bilang nga bahin, yabi sa manubo nga presyo sang bulong sa India, Brazil, China, Cuba kag Vietnam ang di lubos nga pagkilala, paglikaw ukon hayagan nga pagbalewala sa mga pangkalibutanong *patent* sa mga bulong. Paagi sini, naengganyo nila ang lokal nga pagmanupaktura sang bulong kag naobligar, pati ang mga dumuluong nga monopolyo nga magnubo sang presyo.

AB

Mahaba nga suspensyon sang sugilanon pangkalinungan, igabunga sang paglapas sang GRP sa JASIG

GINPAANDAMAN ni Ka Jose Ma. (Joema) Sison ang Gubyerno sang Republika sang Pilipinas (GRP) sa anuman nga paglapas sini sa Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantees (JASIG) magaresulta sa mahaba nga suspensyon sang sugilanon pangkalinungan kag pagasabton man sang nagakasanto nga aksyon halin sa National Democratic Front of the Philippines (NDFP). Gintum-ukan man ni Ka Joema, punong konsultant sang NDFP *peace panel*, nga indi mahimo makaisa nga bahin nga suspindihon ang JASIG. Reaksyon niya ini sa deklarasyon ni Executive Secretary Eduardo Ermita sining Agosto 3 nga ginasuspindi sang GRP ang JASIG, isa ka kasugtanan nga nagagarantiya sa seguridad sang mga upisyal kag tinawo sang NDFP kag GRP batuk sa pagpang-aresto samtang nagaluntad ang negosasyon pangkalinungan. Siling ni Ermita, mahimo na nga arestuhon sang militar kag pulisya ang mga tinawo sang NDFP dahil sa suspensyon sang JASIG.

Suno kay Ka Joema, indi matarung ang pagbasura sang GRP sa JASIG dahil wala man gin-abandonar sang NDFP ang sugilanon pangkalinungan. Bisan ang pormal nga negosasyon nasuspindir, nagapadayon ang mga di pormal nga sugilanon kag padayon man ang trabaho sang mga *negotiating panel*, ila mga konsultant, mga adbayser kag istap. Sa tion nga arestuhon sang GRP ang sin-o man nga tinawo sang NDFP, siling ni Ka Joema, dapat lamang nga pormal nga suspindihon man sang NDFP ang JASIG kag maghimo sang mga nagabagay nga ti-kang agud kontrahon ang pagtraidor kag brutalidad sang GRP. Lakip man siling niya sa mga mahimo nga himuon sang NDFP ang malawigan nga suspensyon sang sugilanon pangkalinungan.

Gin-athag man ni Ka Joema nga kon gusto gid tapuson sang GRP ang JASIG, dapat sini pormal nga paabutan ang NDFP sang sulat nga pirmado mismo ni Gloria Arroyo, ang puno sang GRP. Ang sulat nga ginpaabot sa NDFP pirmado lamang ni ermita.

Antes ini, gin-anunsyo sadtong Hulyo ni Ka Luis Jalandoni, tsirman sang NDFP *peace panel* nga ipahigad anay sini ang pormal nga sugilanon para mahatagan-kahigayunan pa ang GRP nga tumanon ang mga obligasyon sini sa idalum sang mga sadto pa nga nakasugtann. Lakip sa mga wala pa mapatuman sang GRP ang promisa sini nga maghimo sang mga inisyatiba sa pulitika kag diplomasya agud makuha sa listahan ang mga "terorista" ang Partido Komunista sang Pilipinas, Bagong Hangaway sang Banwa kag si Ka Joema; ang padayon nga pagpamilit sang GRP nga magsurender ang NDFP; kag ang mga pamagog sa kabuhi sang mga tinawo sang NDFP. Siling niya, ang mga ini magaserbi nga sablag sa tayuyon nga sugilanon pangkalinungan.

Siling ni Jalandoni, nagdesisyon ang NDFP nga liwat buksan ang pormal nga sugilanon kon natukod na ang masunod nga rehimen sa paglaum nga mas mangin bukas ini sa pagpatuman sang mga obligasyon sang GRP. Wala man sang pulos, siling niya, nga makignegosasyon sa subong nga rehimen bangud yara na ini sa bibi sang pagkapukan.

NDF, nakig-unong sa pagkamatay ni Roco

NAKIG-UNONG ang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) sa pagkamatay sining Agosto 5 ni anay Senador Raul Roco. Sa isa ka pahayag, ginsiling ni Ka Luis Jalandoni, tagapangulo sang NDFP *peace panel*, nga si Roco isa ka "malapit nga alyado sang rebolusyonaryong kahublagan, makabanwa, tagatib-ong sang mga kinamatarung sibil kag tampad nga tawo."

Nangin aktibo si Roco sa kahublagang anti-Marcos. Isa man siya sa mga kasumpong ni Gloria Arroyo sa pagkapresidente sadtong Mayo 2004. Bag-o siya mamatay sa balatian nga kanser sa edad nga 63, isa si Roco sa mga nanawagan sadtong Hunyo para sa pagbiya ni Arroyo bangud sa pagdinaya sa eleksyon kag pagkadalahig sa jueteng.

Ika-60 anyos sang pagbomba sa Hiroshima, gindumdum

GINDUMDUM sag 55,000 katawo sa Hiroshima, Japan ang pinakauna nga paghulog sang bomba atomika sa syudad sadtong Agosto 6, 1945. Ginpalupad ang sanglibong pating kadungan sang pagbagting sang ga lingganay, pagpangadi, pagsunog sang insenso, pagsindi sang kandila kag paghalad sang mga bulak sa mga biktima.

Ang pagpamomba sa Hiroshima matingkad nga halimbawa sang pagbalewala sang US sa interes sang mga sibilyan sa pag-imposar sang gahum sini sa kalibutan. Pasurender na sa US ang Japan sang magdesisyon ang US nga tilawan ang bag-ong imben-tong bomba nga nagautas sang 140,000 katawo. Sadtong Agosto 9, 1945, 70,000 naman ang pinatay sang US sa paghulog sang isa pang bomba atomika sa Nagasaki, Japan.

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tuig XXXVI No. 15
Agosto 7, 2005
www.philippinerevolution.org

Editorial

Indi na malikawan ang pagkapukan sa rehimeng Arroyo

Sining nagtaliwan nga mga simana, determinadong ginapagguwa sang mga propagandista ni Arroyo nga ang iya gubyerno mapag-on kag mabaskog, kag nagpaluya kag mapaslawan ang mga protesta batuk sa iya rehimen.

Angot diri, isa ka agresibong kampanya propaganda nga ala-Marcos ang ginahimo subong sang Malakanyang. Ginatampukan ini sang pag-atubang sa masmidya agud himuon ang mga manipuladong interbyu, pagkadto sa Malakanyang sang mga bayarang tinawo agud pagguwaon nga ginaangkon niya ang malapad nga suporta kag pagbalibad nga talakayon ang mga isyu sang pagkaimbolbar ni Arroyo sa jueteng kag pagdinaya sa eleksyon. Ginadunganan ini sang mabaskog nga pagpanamad kay Arroyo

Tanan nga ini kabahin sang pagpopostura ni Arroyo.

Baliskad sa gusto niyang pagguwaon, padayon nga nagalumoy si Arroyo sa masingki nga krisis pangpulitika. Halos wala sang magalipas nga adlaw nga wala sang nagtuhaw nga bag-ong ebidensya kag testimonya kaangot sang iya pagdinaya kag pagbinutig.

Pinakaulihi sini ang pagtunga sang bag-ong mga testigo nga makapamatuod sa paggamit niya sang kwarta halin sa jueteng para suhulan ang mga upisyal sang COMELEC agud pat-uron ang iya pagdaug. Ang mga testigo lunsay naghalin sa sirkulo sang mga pinakamasaligan nga tinawo sang nagaharing guban kag may direktang pagkahibalo sa mga anomalya nga ginabalahigan ni Arroyo.

Palapad nga palapad ang kubay sang pumuluyo nga nagapanindugan nga kinahang-

***Mga tampok
sa isyu nga ini...***

**Mga protesta sa adlaw
sg SONA ni Arroyo**
PAHINA 4

**Salot na proyektong
rehabilitasyon sg PNR**
PAHINA 8

**Nгаа tuman kamahal
sg bulong sa pungsod?**
PAHINA 10

Mga instruksyon sa pag-imprenta

1. Ang pahina 13, nga eksakto nga kopya sang pahina 1 maluwas sa mas malus-aw ang *masthead* ukon *logo* amo ang para sa mga nagagamit sang *mimeo machine* ukon naga-imprenta paagi sa *v-type*. Gindisenyo ini para indi madali masamad sang istensil.
2. Pag-imprenta sa istensil:
 - a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
 - b) Kuhaon ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
 - k) I-click ang **Properties**
 - d) I-click ang **Advanced**
 - e) Siguruhon naka-set sa 100% ang **Scaling**
 - g) Padayunon ang *pag-print*
3. Ginabuyok ang mga kaupod nga ipaabot sa patnugutan sang *AB* ang anuman nga problema kaangot sa pag-imprenta paagi sang *v-type*. Magpadala sang *e-mail* sa *ang-bayan@yahoo.com*.